herpy

PILEGIFTFRØER

Polkadot Poison Frog

Oophaga arborea

Oophaga arborea er en lille pilegiftfrø på 20-22 mm, der lever højt oppe i træerne i den fugtige bjergskov i det vestlige Panama. Den er sort eller brun med runde gule pletter, yngler i bromelier 10-16 m over jorden, og haletudserne lever kun af æg fra hunnen. Arten er kritisk truet.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Dendrobates arboreus* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**20-22 mm** snude-kloak-længde
Levetid	**5-10 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Bjergskov**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskab	**Ingen** Opdrættede dyr. Vildfangne dyr kan beholde giften længe
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 45 × 80 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**20-24 °C**
Temperatur, nat	**15-19 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
Vand	**Ingen vandskål**
UVB	**Valgfri** Ferguson-zone 1
Kost	**Små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Udvikling	**Haletudserne bæres til vand**
Æglægning	**I bladkar (fx bromelier)**
Æg pr. lægning	**4-8**
Klækning	**14 dage**
Larvetid	**40-50 dage** fra klækning til metamorfose
Larvefoder	**Ufrugtbare æg fra hunnen**
Yngelpleje	**Vogter æggene, bærer haletudserne og fodrer haletudserne med æg**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
IUCN	**Kritisk truet (CR)**

Hele slægten Oophaga står på CITES liste II, så handel over landegrænser kræver CITES-papirer. Arten er kritisk truet i naturen og har et meget lille udbredelsesområde, så kun opdrættede dyr med dokumentation for oprindelsen bør komme i tale. EU-bilaget er ikke aflæst for frøer og nævnes derfor ikke.

Om arten

Oophaga arborea er en lille *Oophaga* på 20-22 mm fra snude til kloak. Grundfarven er sort, brun eller bronzebrun, og ryggen og bugen er prikket med runde gule pletter, som oftest er mindre end øjet og ofte let ophøjede. Huden er ru til let kornet. Øjnene er brune, og der er ingen tænder i overkæben. Fingrene har brede hæfteskiver, som passer til livet i træerne. Hannen har en lille kaldeblære, der hænger i folder, når den ikke bruges.

Arten blev beskrevet i 1984 af Myers, Daly og Martínez som *Dendrobates arboreus* og er siden flyttet til *Oophaga*. Den står nærmest *Oophaga pumilio*, *Oophaga sylvatica*, *Oophaga speciosa* og *Oophaga granulifera*.

I huden hos vilde dyr er der fundet 14 forskellige alkaloider, først og fremmest pumiliotoksiner og allopumiliotoksiner, og arten regnes til de giftigere i slægten. Et ekstrakt af huden er dødeligt for mus, når det sprøjtes ind i vævet. Hvor farlig giften er ved hudkontakt, er ikke kendt. Som hos andre pilegiftfrøer stammer giften fra føden i naturen, og dyr, der vokser op på almindelige foderdyr, danner ikke gift. Vask hænder efter arbejde i terrariet, og rør ikke ved øjne og mund.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

Udbredelse og levested

Oophaga arborea findes kun i det vestlige Panama, langs vandskellet i Cordillera de Talamanca, i omkring 800-1200 m højde. Typelokaliteten ligger i tågeskov ved 1120 m på det kontinentale vandskel, på grænsen mellem provinserne Chiriquí og Bocas del Toro. Arten er desuden kendt fra Stillehavssiden ved Fortuna-søen, fra skovreservatet Palo Seco og fra Parque Internacional La Amistad. På den caribiske side i Bocas del Toro er der angivet fund helt nede i lavlandet ved 20 m. Arten lever helt ud til grænsen mod Costa Rica, men om den også findes på den anden side, er ikke undersøgt, fordi området er svært tilgængeligt.

Udbredelsesområdet er mindre end 5.000 km², delt i flere adskilte bestande. Arten er opført som kritisk truet. Skovhugst, indsamling til dyrehandel og chytridsvamp truer den; svampen har allerede decimeret andre padder i samme område. Dele af udbredelsen ligger i beskyttede områder.

> **Oprindelig udbredelse:** Panama.

LEVESTED

Oophaga arborea er en udpræget træbeboer, der lever i bromelier og epifytbevoksede grene i 10-16 m højde i fugtig bjergregnskov, på overgangen mellem submontan skov og tågeskov. Moser og laver dækker næsten alle stammer og grene, og planteklumperne holder på store mængder vand. Hannen kalder typisk fra et bromeliablad. Nede på skovbunden er arten kun set meget sjældent, og i lavere bromelier er den ikke fundet. Der kan sidde op til otte dyr i samme træ, fordi de bevoksede grene har mange bromelier at fordele sig på. I samme skov lever *Oophaga speciosa* og *Atelopus varius*, som begge går tilbage.

Klimaet er tropisk med små udsving i månedsmiddeltemperaturen, men store udsving i døgnet. Der falder kraftig regn, ofte med vind fra Caribien, og der er ingen udpræget tørtid. Skyerne hænger lavt og lægger sig som tåge på bjergsiderne, og vejret kan skifte på få minutter mellem sol, tåge og styrtregn. Årsmiddeltemperaturen er omkring 19 °C i 1200 m højde. De højeste temperaturer, omkring 23 °C, måles fra maj til september, og de laveste dagsmiddeltemperaturer er omkring 15-16 °C i december og februar. Efter kraftig regn og i blæsende nætter kan temperaturen falde mod 10 °C, og i skarp sol kan den nå 26 °C. Hannerne kalder mest om formiddagen og ikke i kold blæst, kraftig regn eller stærk sol.

Pasning

TERRARIET

Der findes næsten ingen viden om pasningen af *Oophaga arborea*, og arten er næsten ukendt i fangenskab. Pasningen bygger på klimaet i udbredelsesområdet, køligt og fugtigt med store udsving i døgnet i 800-1200 m højde, og på levestedet i trækronerne. Bedre kendte arter i samme slægt er *Oophaga pumilio*, *Oophaga sylvatica*, *Oophaga lehmanni* og *Oophaga histrionica*, og tallene i det følgende er lånt fra dem. *Oophaga granulifera* er også beslægtet, men lever i lavlandet og har andre krav. *Oophaga speciosa* lever i samme skov, men er heller ikke kendt i fangenskab. Det kølige klima og haletudser, der kun lever af æg fra hunnen, gør arten til en opgave for eksperter.

Et højt terrarie på mindst 60 × 45 × 80 cm (længde, bredde, højde) passer til ét par; målene er et skøn. Højden er vigtigere end gulvfladen. Sæt en stor, central bromelie højt oppe på en gren eller en bagvæg af kork som fast yngleplante. Tilføj flere grene, klatreplanter, mos og mindre bromelier, så dyrene kan færdes i flere højder. Brug et drænlag af ekspanderede lerkugler dækket af et net, og derover ugødet jord eller kokosfibre med et lag tørre blade. God ventilation er nødvendig, fordi arten lever i luftig højde, men fugten skal holdes oppe. Terrariet skal kunne køle kraftigt af om natten.

Læs mere: Terrarieopbygning og bioaktiv bund Læs mere: Opdræt af haletudser

TEMPERATUR

Dagtemperaturen skal ligge på 20-24 °C, og om natten skal den falde mindst 4-5 °C, til omkring 15-19 °C. Det svarer til tågeskovens klima med en årsmiddeltemperatur omkring 19 °C. I naturen kan natten gå ned mod 10 °C, men et fald til 15-19 °C er nok til at give terrariet den kølige døgnrytme. Dagtemperaturen må ikke komme over 26 °C; i naturen sker det kun i

skarp sol. Placér terrariet i et køligt rum uden direkte sol, og køl med en ventilator. Dyr fra de laveste fundsteder kan holdes lidt varmere. Opvarmning er normalt ikke nødvendig.

LUFTFUGTIGHED OG SPRØJTNING

Luftfugtigheden skal ligge på 70-80 % om dagen og stige til 100 % om natten. Brug rigelig tåge og regn, og lad terrariet tørre hurtigt af bagefter ved hjælp af en ventilator; stillestående, våd luft er farlig. Regn- eller tågeanlæg, der kører flere gange i døgnet, svarer til tågeskovens klima, hvor tåge og styrtregn veksler. Sprøjt med regnvand, osmosevand eller afkloreret vand. Bromeliernes aksler skal altid indeholde vand.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

En vandskål er ikke nødvendig. Frøerne får fugt fra tåge, regn og de vandfyldte bromelier, som også bruges til haletudserne. Vandet i bromelierne skal være rent og friskes op jævnligt med regnvand, osmosevand eller afkloreret vand. Padder optager vand og stoffer gennem huden, så der må ikke være sæbe, kemikalier eller sprøjtegifte på planter og dekoration.

LYS OG UVB

Arten lever højt oppe i kronerne, hvor lyset er stærkere end på skovbunden, men tågen dæmper det. Brug LED eller lysrør med høj virkningsgrad, gerne omkring 6.500 K, 10-12 timer i døgnet, nok til at planterne og bromelierne kan vokse. Lyset må ikke varme terrariet op. Der er ikke dokumenteret behov for UVB, så UVB er valgfrit; et svagt UVB-lys i Ferguson-zone 1 kan bruges.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Voksne dyr får små, flyveuføre bananfluer, springhaler, nyudklækkede mikrofårekyllinger og markplankton; de samme foderdyr bruges til slægtens øvrige arter. I naturen er foderet små leddyr, og det er derfra, giften kommer. Fodr voksne dyr hver anden dag, og unger dagligt. Drys foderet med kalk og vitaminpulver beregnet til padder, ugentligt til voksne og ved hver anden fodring til unge. Foderdyrene skal være små. Hold selv kulturer af bananfluer og springhaler. Fjern døde foderdyr fra terrariet.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Oophaga arborea er en dagaktiv træfrø, der sjældent ses på jorden. Hannerne er ikke aggressive over for hinanden, hverken i naturen eller i fangenskab, som det kendes fra *Oophaga pumilio*, og der kan sidde op til otte dyr i samme træ. Det skyldes formentlig, at der er så mange bromelier, at ynglepladserne ikke behøver at forsvares. Den bedste holdform er ikke kendt, og et par er det forsigtige valg. Hannerne kalder med et højt, hårdt, insektagtigt kvidren, især om formiddagen i tørt, stille og ikke for varmt vejr. Frøerne skal ikke håndteres. Vask hænder før og efter arbejde i terrariet.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønsforskelle og alder ved kønsmodenhed er ikke kendt for *Oophaga arborea*. Hannerne kendes på kaldet og den lille kaldeblære. Kønsmodenheden ventes at ligne *Oophaga pumilio*, omkring 10-12 måneder, og levetiden de 5-10 år, der gælder for slægtens øvrige arter. Et par fås ved at lade unge dyr vokse op sammen.

PARRING

Hannen kalder fra et bromeliablad. Er hunnen modtagelig, deltager hun i et frieri, og bagefter lægges en lille portion æg på bladet, som hannen befrugter. Frieriet ligner meget *Oophaga pumilio*. En fremmed han kan snige sig ind på et par under æglægningen uden at kalde og formentlig også befrugte æggene. Et kraftigt temperaturfald om natten og skiftende fugt regnes for nødvendige for at få arten til at yngle.

ÆG OG HALETUDSER

Hunnen lægger 4-8 æg, i gennemsnit 5, på et blad i en bromelie. Hunnen bliver hos æggene i et kort stykke tid, hvorefter hannen dækker dem med sin krop og holder dem fugtige. Når æggene klækker, bærer hunnen haletudserne til vandet i bromeliernes bladaksler, hvor de udvikles. Haletudserne lever af ubefrugtede æg, som hunnen lægger til dem; de har ikke andet foder. Brug flere bromelier i forskellig højde, så hver haletudse kan få sin egen vandsamling.

METAMORFOSE

Æggene klækker efter omkring 14 dage. Haletudsernes udvikling er ikke dokumenteret; hos *Oophaga pumilio* er den afsluttet efter omkring 40-50 dage under naturlige forhold, og det er et skøn, som kan være for lavt ved lave temperaturer. Kunstigt opdræt kræver samme fremgangsmåde som for *Oophaga pumilio*, hvor hver haletudse lever alene i en lille beholder og fodres regelmæssigt. Når forbenene kommer frem, skal haletudsen kunne komme op af vandet: sænk vandstanden og giv en skrå overflade med fugtigt mos.

OPDRÆT AF UNGER

De nyforvandlede unger er ikke beskrevet. Som hos andre *Oophaga*-arter er de meget små og skal have de mindste foderdyr: springhaler, nyudklækkede fårekyllinger og små bananfluer, dagligt og drysset med kalk og vitaminer. Ungerne bør blive hos forældrene så længe som muligt og derefter have deres eget fugtige terrarie med mange skjul, grene og små bromelier.

Sundhed og typiske fejl

Der er ingen kendte sygdomme, der er særlige for arten. For en kølig højdeart gælder særligt:

- Chytridsvamp: arter i højden er særligt udsatte, og svampen har decimeret andre padder i samme område. Tegn er sløvhed, rødmende eller flagnende hud og vægttab. Hold nye dyr i karantæne og brug rent udstyr.
- Varmestress: temperaturer over 26 °C og stillestående luft svækker dyrene. Nedkøl terrariet med det samme.
- Udtørring: for lav luftfugtighed giver sløve, indfaldne dyr, som holder op med at spise.
- Kalkmangel og fejlernæring: for få eller for ensartede foderdyr giver deformerede ben. Tilsæt kalk og vitaminer og varier foderet.

Søg en dyrlæge med forstand på padder, hvis en frø ikke spiser i flere dage, er sløv eller har tydelige sår.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.